

บทที่ 1

บทนำ

1.1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สวนสาธารณะเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของคนเมือง มีส่วนช่วยในการผ่อนคลายความตึงเครียดที่เกิดจากชีวิตประจำวันและสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมในลักษณะต่างๆ สวนสาธารณะจึงมีบทบาทสำคัญในการช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดที่เกิดขึ้นจากสภาพแวดล้อม ลักษณะทางกายภาพของสวนสาธารณะ เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ประชาชนเลือกที่จะมาใช้หรือไม่ใช้บริการสวนสาธารณะ ดังนั้นการออกแบบสวนสาธารณะที่เหมาะสม ควรตอบสนองต่อความต้องการและสภาพการใช้งานของคนในพื้นที่ ที่มาใช้สวนสาธารณะ สวนสาธารณะที่ไม่สามารถตอบสนองต่อลักษณะการใช้งานของผู้ใช้สวนจะไม่ก่อให้เกิดประโยชน์จากสวนสาธารณะอย่างเต็มที่หรืออาจเกิดการทิ้งร้างเนื่องจากไม่มีผู้มาใช้พื้นที่สวน ทั้งยังอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้ใช้เนื่องจากอาจมีพื้นที่เสี่ยงต่ออาชญากรรม ทำให้เกิดการสูญเปล่าของพื้นที่และงบประมาณ ดังนั้นเพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาดังกล่าวจึงควรมีการศึกษาหาแนวทางที่เหมาะสม เพื่อใช้เป็นแนวคิดในการจัดสร้างสวนสาธารณะให้กับผู้ใช้กลุ่มต่างๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์ใช้สอยสูงสุด

การศึกษานี้จึงเป็นการศึกษาการใช้งาน (Post Occupancy Evaluation) สวนสาธารณะโดยการประเมินสภาพหลังใช้งานสวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ6 รอบพระชนมพรรษา เชียงสะพานพระราม9ฝั่งพระนคร ซึ่งจะเป็นการสำรวจลักษณะการใช้งานที่ของผู้ใช้สวนต่อลักษณะทางกายภาพของสวนสาธารณะ และสำรวจความพึงพอใจต่อสวนสาธารณะแห่งนี้ ทั้งในด้านกิจกรรมและรูปแบบของสวนสาธารณะ เพื่อใช้ผลที่ได้เป็นแนวคิดในการจัดสร้างสวนสาธารณะอื่นต่อไป

1.2. วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. ประเมินผลหลังการใช้งานของสวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ6 รอบพระชนมพรรษา
2. สรุปวิเคราะห์ผลที่ได้และเสนอแนะผลที่ได้จากการประเมินเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบสวนสาธารณะ

1.3. คำถามในการศึกษา

1. สภาพการใช้งานในปัจจุบันของสวนสาธารณะสอดคล้องกับแนวความคิดของผู้ออกแบบหรือไม่อย่างไร

1.4. ขอบเขตการศึกษา

การศึกษานี้ได้ทำการประเมินสภาพหลังการใช้งานของสวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบพระชนมพรรษา โดยได้ทำการวิเคราะห์ในเรื่องของลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างการออกแบบต่อการใช้งานของผู้ใช้ในพื้นที่สวน ทั้งในเรื่องของความเหมาะสมของสภาพการใช้งาน ความพึงพอใจของผู้ใช้ และการดูแลรักษาพื้นที่สวนสาธารณะ

1.5. วิธีดำเนินการศึกษา

ได้ทำการศึกษาโดยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลและจำแนกข้อมูลที่เกี่ยวข้องของข้อมูลพื้นฐาน ลักษณะประวัติ/แนวความคิดในการออกแบบสวนสาธารณะ สัมภาษณ์ผู้ออกแบบสวน/เจ้าของโครงการ หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการออกแบบสวนสาธารณะ
2. กำหนดขอบเขตของพื้นที่ ศึกษาสวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบพระชนมพรรษา
3. เก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ศึกษา

ข้อมูลทางกายภาพ

- ลักษณะที่ตั้งของสวนสาธารณะ
- รัศมีการให้บริการ
- ลักษณะการใช้ที่ดินและกิจกรรมที่เกิดขึ้นโดยรอบ
- ลักษณะการเข้าถึงพื้นที่/การเดินทาง

ข้อมูลทางสังคม (การสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม)

- ลักษณะกิจกรรมที่เกิดขึ้น
- เพศ/อายุ/เชื้อชาติ/ศาสนา
- การเดินทางมาใช้พื้นที่/ระยะเวลาที่ใช้
- ช่วงเวลาที่มาใช้

สัมภาษณ์ผู้ดูแลสวนสาธารณะ

สังเกตการณ์เป็นการสังเกตการณ์โดยตรง

4. วิเคราะห์ข้อมูลของพื้นที่สวนสาธารณะ
 - 4.1. วิเคราะห์และจำแนกส่วนต่างๆทางกายภาพของสวนสาธารณะ
 - 4.2. วิเคราะห์ลักษณะการใช้พื้นที่ของผู้ใช้สวนที่สัมพันธ์กับลักษณะทางกายภาพของสวนสาธารณะ
 - 4.3. วิเคราะห์กิจกรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่และจำแนกประเภทของกิจกรรมที่ได้จากการสัมภาษณ์และการแจกแบบสอบถาม
5. สรุปผลการศึกษาวิจัย
 - 5.1 สรุปสภาพปัจจุบัน ปัญหาและลักษณะการใช้งานในพื้นที่สวนสาธารณะ
 - 5.1 สรุปความสัมพันธ์ระหว่างการใช้งานจริงและลักษณะการออกแบบพื้นที่

1.6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงสภาพการใช้งานของพื้นที่ในปัจจุบัน ความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพของสวนต่อลักษณะการใช้พื้นที่ของผู้ใช้บริการ
2. นำผลการศึกษามาเป็นข้อพิจารณา ในการปรับปรุงพื้นที่สวนสาธารณะ และเป็นแนวทางในการจัดสร้างสวนสาธารณะแห่งใหม่ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้ใช้บริการ